

nost výrobních postupů, chemického složení, balení aj.

• **Bezpečnost potravin**

Bezpečnost potravin je oblast, která se velmi dotýká každého z nás. A tak nepřekvapí, že i mezinárodní normy se tímto tématem musely zabývat a řešit ho. Norma ISO pro systémy managementu bezpečnosti potravin stanovuje požadavky na organizace v potravinovém řetězci. Napomáhá každému podniku či společnosti, která dodává, balí nebo prodává jídlo a potraviny mít efektivní systém, který podporuje zajištění bezpečnosti potravinářských výrobků, které jsou předmětem jejich aktivit.

• **ISO Online v novém hávu**

„Jednodušší, rychlejší a lepší“ přístup k informacím o ISO normách nabízí všem zájemcům tato mezinárodní organizace: www.iso.org.

Spotřebitelé a jejich účast v normalizaci

Normy mají pro nás spotřebitele zásadní význam – a to jsme jen naznačili, jak široká a složitá je oblast. Je velmi důležité, aby spotřebitelé spolupůsobili při tvorbě norem a vznikaly tak dokumenty na základě vyvážených názorů a pohledů.

Sdružení českých spotřebitelů a Kabinet pro standardizaci se o prosazování a podporu takového zastoupení již několik let zasazují na domácí, evropské i mezinárodní úrovni.

Vítáme v tomto směru spolupráci s dalšími osobami i organizacemi. Ozvěte se nám.

Naše stránky pro podporu zapojení spotřebitelů do standardizace: www.top-normy.cz

KABINET
PRO STANDARDIZACI
... [top-normy .cz](http://top-normy.cz)

SCS

SDRUŽENÍ ČESKÝCH SPOTŘEBITELŮ o.s.
CZECH CONSUMER ASSOCIATION
www.konzument.cz

MEZINÁRODNÍ NORMY PRO NÁS VŠECHNY

- Pozastavili jste se někdy nad tím, proč můžete používat vaši bankovní kartu téměř kdekoli na světě?
- Nebo jste ocenili, že symboly na přístrojové desce v japonském autě, které jste si pronajali v Austrálii, jsou stejné jako ve vašem vlastním francouzském autě doma, v Česku?
- A že dětské hračky nemají ostré hrany?
- Všimli jste si, že se můžete dívat na video-nahrávky (MPEG) posílané po webu na jakémkoliv z různých počítačů, ke kterým máte přístup?
- Důvěřujete tomu, že dovážené zabalené potraviny, které jíte, jsou čerstvé a bezpečné?

Tyto a mnoho dalších příkladů výhod pro spotřebitele v každodenním životě ukazují, proč technické normy, zvláště mezinárodní normy, jsou pro nás všechny důležité, nenahraditelné.

Realizováno v rámci řešení úkolu
Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii
a státní zkušebnictví

Plán standardizace – Programu rozvoje
technické normalizace na rok 2012
Koordinační zapojení českých spotřebitelů
v ISO COPOLCO

GARAMON
vydavatelství a tiskárna

Garamon, s.r.o., Wonkova 432, 500 02 Hradec Králové
tel.: / fax: 495 217 101, email: garamon@garamon.cz
příjem inzerce: 495 499 086, email: radnice@garamon.cz

Děkujeme za pravidelnou podporu
našich vydavatelských počínů
Českému institutu pro akreditaci, o.p.s.

NÁRODNÍ AKREDITAČNÍ ORGÁN
ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI
obecně prospěšná společnost

Mezinárodní normy pro nás všechny; srpen 2012; vydalo:

© Sdružení českých spotřebitelů pro Kabinet pro standardizaci, o.p.s.;

Text: © Ing. Libor Dupal, Ing. Aleš Jankech; Grafická úprava a sazba – Kateřina Tomášková – ktdesign;
ilustrační obrázek s použitím grafik Otto Neuratha: Isohype and the Development of Global Signs
ISBN 978-80-904633-9-4

Co jsou normy?

Technická norma (dále v textu jen „norma“) je dokument založený na shodě zainteresovaných stran, schválený uznávaným (normalizačním) orgánem, který poskytuje pro běžné a opakované použití pravidla, směrnice nebo charakteristiky o navrhování, používání nebo fungování materiálů, výrobků, procesů, služeb, systémů nebo osob.

Těmito dohodnutými „pravidly“ mohou být požadavky, které definují charakteristiky, tolerance a mezní hodnoty pro kvalitu a bezpečnost výrobků anebo služeb. Normy mohou být rovněž zkušebními metodami, prováděcími předpisy, normami systémů řízení, doporučeními nebo instrukcemi (návodů) o dohodnuté nejlepší praxi.

Normy zajišťují konzistentnost podstatných charakteristik zboží nebo služeb jako kvalitu, ekologii, bezpečnost, hospodárnost, spolehlivost, kompatibilitu, vzájemnou propojitelnost, účinnost a efektivnost. Nemají předem definovanou „životnost“, ale podléhají periodické prověrce, která zajišťuje, že zohledňují nejnovější technologické vývojové práce a trendy trhu.

Důležité rozlišení mezi normami a legislativou je, že normy jsou dobrovolné, zatímco legislativa – právní předpisy – jsou závazné. Jestliže se regulační orgány rozhodnou použít mezinárodní normy jako základ pro legislativu k podpoře svých technických předpisů, pouze potom se mezinárodní normy či jejich části stávají závazné.

Příklady využití norem

• Obchod

Pro jednoduchost lze říci, že obchod je směna zboží a služeb mezi dodavatelem a zákazníkem. Skutečnost je však mnohem složitější. Zahrnuje mnoho aktivit od informací o poptávaném produktu či službě, přes dodání až po platbu a následný servis. Je to právě mezinárodní normalizace, která pomáhá zajišťovat legální rámec a technické zázemí tak, aby veškeré toky plateb, zboží a služeb probíhaly rychle a efektivně a byla zajištěna interoperabilita – schopnost součinnosti dvou různých systémů bez ohledu na technologie, aplikace a platformy.

• Turistika

Průhlednost, kvalita a podpora turismu byly hlavními cíli při vypracovávání norem pro turismus a přidružené služby. Napomáhají sjednotit například bezpečnost při potápění a šnorchlování (trénink, poskytování služeb, zájezdy aj.), terminologie pro hotely a jiné typy turistického ubytování, zdravotní turistiku, poskytování turistických informací a služeb recepce, pláže, chráněné přírodní oblasti, průmyslovou turistiku a mnoho dalších oblastí turistiky.

Mezi hlavní přínosy norem patří vytvoření spravedlivé konkurence, zvýšení povědomí turistů o turistickém trhu, zvýšení osobního a materiálního bezpečí, podpora „turismu pro všechny“, vznik nových trhů, podpora zviditelnění rozvojových zemí, šíření informací a praktických zkušeností, zvýšení spokojenosti spotřebitelů atd.

• Úspora energií

V roce 2011 byla publikována norma (ISO 50001), která firmám pomáhá dosahovat lepší energetické účinnosti. Od jejího vydání standard přijalo již přes 100 společností ve 26 zemích po celém světě a nyní již těží z benefitů, které jim přináší maximální využití energetických zdrojů minimalizací spotřeby a nákladů na provoz. To vede k levnější produkci zboží a služeb a tím i ke zlepšení konkurenceschopnosti na trhu. Mezi prvními příjemci certifikátu jsou například taková jména jako potravinářské a nápojové kolosy Coca-Cola, Lindt & Sprüngli, automobilka Hyundai Motors, irská University College Cork nebo mezinárodní letiště Delhi v Indii. Různorodost oborů podnikání výše jmenovaných účastníků potvrzuje univerzálnost využití normy.

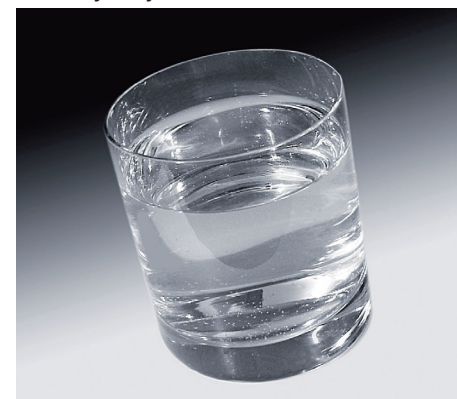
• Letní olympiáda v Londýně 2012

Poté, co bylo pořadatelství olympijských her na rok 2012 přiděleno městu Londýn, byla ihned přijata britská norma pro „udržitelné manažerské systémy pro řízení masových událostí“; ta následně posloužila jako inspirace pro mezinárodní normalizaci. Norma ISO zahrnuje systém výběru místa konání, operační postupy, řízení dodavatelského řetězce, zadávání veřejných zakázek, komunikaci nebo dopravu při masových událostech kdekoli na světě aj.

• Pitná voda

Každý člověk spotřebuje nejméně litr a půl vody denně. Skoro 900 milionů lidí ovšem nemá k pitné vodě přístup

a 1,5 milionů dětí ve věku pod 5 let ročně zemře na následky problémů, spojených se znečištěním vody. Proto je problematika dostupnosti zdravotně nezávadné, čisté vody, jako základního lidského práva, jedním z nejdůležitějších cílů mezinárodní normalizace. Je třeba se zaměřit především na ověřování kvality vody, dopady zemědělství, průmyslu, turismu a dalších lidských aktivit. Je také nutné posuzovat možné následky kontaminace vody a znečištění. Metody a postupy zkoušení ovšem musí být jednotné. K tomuto účelu slouží norma ISO/IEC 17025:2005, která pokrývá vše od sběru vzorku, nakládání se vzorkem, převoz a uchovávání až po přípravu na zkoušku, zkušební metody a vyhodnocení.

• „Čistá“ kosmetika

Další z významných produktů mezinárodní normalizace nám napomáhá komplexně a na globální úrovni jednotně posuzovat mikrobiální čistotu kosmetických přípravků - šampónů, krémů, make-upů... „Čerstvá“ ISO norma napomůže vyhodnocovat účin-